

EKYS

DENEME-1

AYRINTILI ÇÖZÜMLER VE SEÇENEK ANALİZLERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli	24
Genel Kültür	16
Mevzuat	16
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	12
Eğitim Bilimleri	12
TOPLAM	80

Tam simülasyon süresi	150 dakika (2026 resmî kitapçıkla uyumlu)
Hızlandırılmış uygulama	120 dakika (kullanıcı briefi)
Soru türü	5 seçenekli, tek doğru cevaplı
Zorluk dağılımı	16 kolay - 48 orta - 16 zor

Bu çalışma özgündür; ÖSYM veya Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış resmî sınav değildir.

CEVAP ANAHTARI

01 - D	17 - C	33 - A	49 - E	65 - D
02 - B	18 - E	34 - E	50 - D	66 - C
03 - E	19 - B	35 - C	51 - A	67 - B
04 - A	20 - D	36 - D	52 - B	68 - E
05 - C	21 - E	37 - A	53 - C	69 - A
06 - B	22 - C	38 - B	54 - E	70 - D
07 - A	23 - A	39 - E	55 - D	71 - C
08 - E	24 - B	40 - D	56 - C	72 - B
09 - C	25 - C	41 - A	57 - B	73 - E
10 - D	26 - A	42 - C	58 - E	74 - A
11 - B	27 - D	43 - E	59 - A	75 - D
12 - A	28 - E	44 - B	60 - D	76 - C
13 - E	29 - B	45 - D	61 - C	77 - B
14 - C	30 - D	46 - C	62 - B	78 - E
15 - D	31 - B	47 - B	63 - E	79 - A
16 - A	32 - C	48 - A	64 - A	80 - D

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

24 SORU
(1-24)

1. Soru - Modelin nihai hedefi

Doğru cevap: D

Çözüm: Modelin odağında akademik başarıyı değerlerden, becerilerden ve eylemden ayırmayan “yetkin ve erdemli insan” anlayışı vardır. Bu ifade bilişsel gelişim kadar ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi de kapsar.

Seçenek analizi: A, B ve C modelde önemsenebilecek araç veya ara sonuçlardır; tek başına nihai hedef değildir. E ise öğrenciyi edilgen bilgi alıcısı saydığı için modelin bütüncül yönüyle çelişir.

Kritik tuzak: “Akademik başarı” ile “nihai amaç” birbirine karıştırılmamalıdır; akademik başarı bütünün yalnızca bir parçasıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni; 2026 EKYS'deki model temelli soru yaklaşımı. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

2. Soru - Bütüncül eğitim yaklaşımı

Doğru cevap: B

Çözüm: Öğrencinin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki yönlerini birbirinden koparmadan geliştirme çabası bütüncül eğitimin özüdür.

Seçenek analizi: A ve C gelişimi tek bir içerik eksenine daraltır. D değerlendirmeyi amaç hâline getirir. E bireysel farklılıkları ikinci plana iter.

Kritik tuzak: Birden çok alanın anılması “disiplinler arası öğretim” çağrışımı yapabilir; ancak kökte öğrencinin tüm gelişim boyutlarının birlikte ele alınması vardır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - bütüncül eğitim yaklaşımı. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 75 sn

3. Soru - Değerlerin öğretim programındaki yeri**Doğru cevap: E**

Çözüm: Modelde değerler ayrı ve yalıtılmış bir içerik olarak değil, eğitim sürecinin bütününe yön veren bir çerçeve olarak ele alınır. Öğrenme çıktıları, etkinlikler, okul iklimi ve değerlendirme bu anlayışla ilişkilendirilir.

Seçenek analizi: A-D seçenekleri değerleri belirli zamanlara veya ayrı bir alana sıkıştırır. E, değerlerin tüm programa nüfuz etmesi ilkesini verir.

Kritik tuzak: Değer eğitiminin “ayrı ders” olması gerektiği düşüncesi, modeldeki bütünleştirme yaklaşımıyla uyumsuz.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

4. Soru - Sistem düşüncesi**Doğru cevap: A**

Çözüm: Sorun, tek bir unsurdan değil; unsurlar arasındaki ilişkiler, karşılıklı etkiler ve geri bildirim döngüleri üzerinden ele alınmıştır. Bu, sistem düşüncesinin temel özelliğidir.

Seçenek analizi: B, D ve E bütünü parçalayarak tek değişkene indirger. C ise öğrenme yöntemiyle ilgilidir ve senaryoyu açıklamaz.

Kritik tuzak: Çok sayıda değişkeni saymak tek başına sistem düşüncesi değildir; belirleyici olan ilişkileri ve geri bildirimleri birlikte incelemektir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sistem düşüncesi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

5. Soru - Okuryazarlık becerileri**Doğru cevap: C**

Çözüm: Veriyi toplama, düzenleme, görselleştirme, yorumlama ve verinin sınırlarını sorgulama süreçleri veri okuryazarlığının kapsamındadır.

Seçenek analizi: B enerji maliyeti hesabı yapılsaydı öne çıkabilirdi; ancak senaryonun merkezi ham verinin işlenmesidir. A, D ve E farklı içerik alanlarıdır.

Kritik tuzak: Konu “enerji” olduğu için sürdürülebilirlik ya da finansal okuryazarlığa yönelmek mümkündür; kullanılan temel işlem dizisi veriye ilişkindir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okuryazarlık becerileri. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

6. Soru - Kavramsal beceriler**Doğru cevap: B**

Çözüm: Modelin kavramsal beceri örgüsü temel beceriler, bütünleşik beceriler ve üst düzey düşünme becerileri biçiminde yapılandırılır.

Seçenek analizi: C klasik hedef alanları sınıflamasıdır; A, D ve E ise modeldeki kavramsal beceri ana grupları değildir.

Kritik tuzak: Bilişsel-duyuşsal-psikomotor ayrımı eğitim bilimlerinde yaygın olduğu için güçlü bir çeldiricidir; soru modelin kendi sınıflamasını istemektedir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - beceriler çerçevesi. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 75 sn

7. Soru - Öğretim programının bileşenleri**Doğru cevap: A**

Çözüm: Öğretim programı; öğrenme çıktıları, içerik çerçevesi, öğrenme kanıtları ve öğrenme-öğretme yaşantıları gibi birbirini destekleyen bileşenlerle yapılandırılır. Ulusal sıralama hedefi program bileşeni değildir.

Seçenek analizi: B-E program tasarımının asli unsurlarıdır. A, bir sınav sonucu göstergesi olabilir ancak programın yapısal bileşeni değildir.

Kritik tuzak: “Başarı” sözcüğü eğitimle ilişkili görünse de program bileşeni ile performans göstergesi ayrılmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğretim programlarının yapısı. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

8. Soru - Öğrenme-öğretme yaşantılarının sırası**Doğru cevap: E**

Çözüm: Planlama; öğrenciyi ve öğrenmeye ilişkin temel kabulleri dikkate alma, ön değerlendirme, eski-yeni bilgi arasında köprü kurma, uygulamaları yürütme ve gereksinimlere göre farklılaştırma akışıyla ele alınır.

Seçenek analizi: Diğer seçeneklerde ön değerlendirme, köprü kurma veya uygulama basamakları işlevsel sırasından koparılmıştır.

Kritik tuzak: Farklılaştırma yalnızca en sonda yapılan bir ek işlem değildir; planın tümünde düşünülür. Buna rağmen modeldeki sunuş düzeni sorulduğunda E seçeneği esas alınır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme-öğretme yaşantıları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn

9. Soru - Ön değerlendirme**Doğru cevap: C**

Çözüm: Öğrencilerin mevcut bilgi, beceri, ilgi ve ihtiyaçlarını öğretim öncesinde belirleme süreci ön değerlendirmedir.

Seçenek analizi: A öğretim sonunda başarı düzeyi belirlemeye yöneliktir. D ileri düzey öğrenciye ek öğrenme fırsatı sunar. B ve E senaryodaki tanıma işlevini karşılamaz.

Kritik tuzak: Kısa bir test görülünce her değerlendirme “sınav” gibi algılanabilir; burada zaman ve amaç öğretim öncesi tanılamadır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - ön değerlendirme süreci. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

10. Soru - Köprü kurma**Doğru cevap: D**

Çözüm: Mevcut bilgi ve becerilerle edinilecek yeni bilgi ve beceriler arasında anlamlı bağlantı oluşturulması köprü kurmadır.

Seçenek analizi: A genel öğrenme varsayımlarını, B farklılaştırmayı, C değerlendirme kanıtını, E yerel planlamayı ifade eder.

Kritik tuzak: Önceki bilgiyi yoklamak ön değerlendirme olabilir; burada asıl vurgu önceki bilgiyi yeni öğrenmenin dayanağı yapmaktır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - köprü kurma. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

11. Soru - Öğrenme-öğretme uygulamaları**Doğru cevap: B**

Çözüm: Öğrenciyi etkin kılan, araştırma, tartışma, problem çözme ve ürün ortaya koyma süreçleri doğrudan öğrenme-öğretme uygulamalarıdır.

Seçenek analizi: A öğretim öncesi tanımadır. C planlamayı yönlendiren kabullerdir. D farklılaştırmanın bir türüdür. E eski-yeni öğrenmeler arasındaki bağlantıdır.

Kritik tuzak: Etkinlikte gerçek yaşam bağlantısı bulunması köprü kurmayı çağrıştırabilir; ancak sürecin ana gövdesi öğrencinin aktif öğrenme uygulamasıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme-öğretme uygulamaları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

12. Soru - Farklılaştırma: zenginleştirme**Doğru cevap: A**

Çözüm: İleri düzey öğrencilerin bilgi ve becerilerini üst sınıra taşıyacak genişletilmiş ve derinleştirilmiş fırsatlar zenginleştirme olarak adlandırılır.

Seçenek analizi: B daha fazla zaman, tekrar veya yapılandırılmış yardıma ihtiyaç duyan öğrenciler içindir. C-D başka öğrenme yaşantısı öğeleridir. E farklılaştırmanın tersidir.

Kritik tuzak: Ek çalışma verilmesi her zaman zenginleştirme değildir; çalışmanın yalnızca miktarı değil, kapsam ve derinliği artmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - farklılaştırma/zenginleştirme. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

13. Soru - Farklılaştırma: destekleme**Doğru cevap: E**

Çözüm: İçerik, süreç, ürün veya öğrenme ortamının öğrencinin ihtiyacına göre uyarlanması ve eksiklerin giderilmesine yardım edilmesi desteklemedir.

Seçenek analizi: A ileri düzey öğrenmeyi genişletir. B okulun yerel planlamasıdır. C değerlendirme yaklaşımıdır. D ise farklılaştırmanın amacı değildir.

Kritik tuzak: Destekleme “beklentiyi düşürmek” değildir; öğrenciyi aynı öğrenme hedefine uygun yollarla ulaştırmayı amaçlar.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - farklılaştırma/destekleme. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

14. Soru - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi**Doğru cevap: C**

Çözüm: Çerçeve, değerlerin bilgi düzeyinde kalmayıp karar ve eyleme dönüşmesini önemser. Öğrenciler sorunu belirlemiş, sorumluluk almış ve davranışın sonucunu izlemiştir.

Seçenek analizi: A ve D değeri bilişsel ölçüme indirger. B bütünleştirme ilkesine aykırıdır. E içselleştirme yerine dışsal zorlamaya dayanır.

Kritik tuzak: Bir etkinlik yapılmış olması tek başına yeterli değildir; eylemin değerle anlamlı ilişki kurması ve süreklilik göstermesi gerekir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 95 sn

15. Soru - Çatı değerler**Doğru cevap: D**

Çözüm: Modelde adalet, saygı ve sorumluluk çatı değerler olarak konumlandırılır; diğer değerlerle ilişkileri ve eylem boyutları bu omurga üzerinde ele alınır.

Seçenek analizi: Diğer seçeneklerde modelde yer alan değerler bulunsa da bunlar üçlü çatı değer grubunu oluşturmaz.

Kritik tuzak: “Önemli değer” ile “çatı değer” aynı şey değildir. Soru, modeldeki özel sınıflamayı istemektedir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 75 sn

16. Soru - Değer eğitiminde bütünlük**Doğru cevap: A**

Çözüm: Değerlerin okul yaşamının tüm bileşenlerinde tutarlı biçimde görülmesi, değerlerin yaşantı ve eylem yoluyla içselleştirilmesini destekler.

Seçenek analizi: B sembolik düzeyde kalır. C ve D süreklilik ve bütünleştirmeyi bozar. E tek kanıta dayalı değerlendirmedir.

Kritik tuzak: Çok sayıda etkinlik yapmak değil, okulun yetişkinleri dâhil bütün paydaşların tutarlı örnekliği önemlidir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - değerlerin bütün eğitim sürecine yayılması. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

17. Soru - Sosyal-duygusal öğrenme: öz düzenleme**Doğru cevap: C**

Çözüm: Duyguyu fark ettikten sonra davranışını, dikkatini ve çalışma planını yönetmesi öz düzenleme becerisidir.

Seçenek analizi: A başkalarının duygu ve ihtiyaçlarını anlamayla, B ortak çalışmayla ilgilidir. D ve E sosyal-duygusal öğrenme kapsamında değildir.

Kritik tuzak: Kaygıyı fark etmek öz farkındalıkla ilişkilidir; ancak strateji seçme, uygulama ve izleme boyutu öz düzenlemeyi belirginleştirir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sosyal-duygusal öğrenme becerileri. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn

18. Soru - Dijital okuryazarlık**Doğru cevap: E**

Çözüm: Kaynak doğrulama, telif/lisans, kişisel veri güvenliği ve çevrim içi etik iletişim dijital okuryazarlığın temel boyutlarıdır.

Seçenek analizi: A yalnızca görsel estetikle, B mali kararlarla, C kültürel anlamlandırmayla, D çevresel-toplumsal sürdürülebilirlikle ilgilidir.

Kritik tuzak: Görsel kullanılması sanat okuryazarlığına yöneltebilir; belirleyici olan dijital ortamın güvenlik, etik ve doğrulama gereklilikleridir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okuryazarlık becerileri. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 95 sn

19. Soru - Okul temelli planlama**Doğru cevap: B**

Çözüm: Okulun çevresel koşullarını, öğrenci ihtiyaçlarını ve yerel imkânlarını program amaçlarıyla ilişkilendirerek planlama yapması okul temelli planlamadır.

Seçenek analizi: A, C ve E seçme-sıralama işlemleridir. D yanlış olur; etkinlikler program amaçlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Kritik tuzak: Yerel içerik kullanılması programdan sapma değildir; amaç ve öğrenme çıktıları korunduğunda programın bağlama duyarlı uygulanmasıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okul temelli planlama. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

20. Soru - Biçimlendirici değerlendirme**Doğru cevap: D**

Çözüm: Öğrenme sürerken kanıt toplama, geri bildirim verme ve öğretimi uyarlama biçimlendirici değerlendirmeyi gösterir.

Seçenek analizi: A, C ve E öğretim sonu kararlarına ağırlık verir. B öğrencileri birbirleriyle karşılaştırır; senaryoda ölçüt öğrenmenin geliştirilmesidir.

Kritik tuzak: Araçların kısa olması değil, sonuçların öğrenmeyi geliştirmek için kullanılması biçimlendirici niteliği belirler.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme kanıtları/biçimlendirici değerlendirme. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

21. Soru - Çoklu öğrenme kanıtı**Doğru cevap: E**

Çözüm: Farklı araçlar bilgi, beceri, süreç ve ürünün değişik yönlerini görünür kılar. Çoklu kanıt, tek bir ölçme aracının sınırlılığını azaltır.

Seçenek analizi: A ve D sıralama-eşitleme amaçlıdır. B değerlendirmeyi daraltır. C ölçme ve not verme süreçlerinin tümünden kaldırılması anlamına gelmez.

Kritik tuzak: Araç sayısının çokluğu tek başına kalite değildir; araçların aynı öğrenme çıktısına ilişkin tamamlayıcı kanıt üretmesi gerekir.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme kanıtlarının çeşitlendirilmesi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 90 sn

22. Soru - Dereceli puanlama anahtarı**Doğru cevap: C**

Çözüm: Ölçütler ve her ölçüte ilişkin başarı düzeyleri tanımlandığı için en uygun araç dereceli puanlama anahtarıdır (rubrik).

Seçenek analizi: A çoğunlukla var-yok kontrolü yapar. B sınıflandırma/ilişkilendirme, D kavramsal çağrışım, E ise dallanan doğru-yanlış kararları için uygundur.

Kritik tuzak: “Ölçüt” sözcüğü kontrol listesini çağrıştıracaktır; başarı düzeylerinin tanımlanması rubriği ayırt eder.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - ölçme araçları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn

23. Soru - Sosyal bilimler alan becerileri**Doğru cevap: A**

Çözüm: Konum, yön, uzaklık, dağılış ve mekânsal ilişkilerin harita üzerinde değerlendirilmesi mekânsal düşünme becerisidir.

Seçenek analizi: B, C, D ve E farklı alanlara ait becerilerdir; senaryonun coğrafi-mekânsal çözümlemesini açıklamaz.

Kritik tuzak: Harita üzerinde veri okunması “tablo-grafik-diyagram becerisi”ni de destekleyebilir; fakat kararın merkezinde mekânsal ilişkiler vardır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Sosyal Bilimler Alan Becerileri; 2026 EKYS’de görülen alan becerisi soru türü. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 100 sn

24. Soru - Program bileşenlerinde uyum**Doğru cevap: B**

Çözüm: Öğrenme çıktısı, öğrencinin yaptığı etkinlik ve bu çıktıyı görünür kılan değerlendirme ölçütü aynı yeterliğe yönelmiştir. Bu, program bileşenleri arasındaki uyumdur.

Seçenek analizi: A uyumu bozar. C senaryoda belirtilmemiştir ve süreç kanıtlarını dışlar. D farklılaştırmaya, E gelişim odaklı değerlendirmeye aykırıdır.

Kritik tuzak: Aynı konu başlığını kullanmak uyum için yeterli değildir; hedeflenen beceri ile etkinlik ve ölçme ölçütü aynı doğrultuda olmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme çıktıları, yaşantılar ve kanıtlar arasındaki bütünlük. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 105 sn

Genel Kültür

16 SORU
(25-40)

25. Soru - Türkiye fiziki coğrafyası: kıyılar

Doğru cevap: C

Çözüm: Ege kıyılarında dağların kıyıya dik uzanması ve çok sayıda körfez, koy, yarımada ile adanın bulunması kıyıların oldukça girintili çıkıntılı olmasına yol açar.

Seçenek analizi: Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında dağlar genel olarak kıyıya paraleldir. Marmara parçalı olsa da en belirgin girinti-çıkıntı Ege'dedir. Van Gölü deniz kıyısı değildir.

Kritik tuzak: "Marmara'da çok sayıda liman vardır" bilgisi, kıyı girinti-çıkıntısının en fazla olduğu yer sorusuyla karıştırılmamalıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye fiziki coğrafyası - kıyı tipleri ve dağların uzanışı. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

26. Soru - Türk-İslam edebiyatı

Doğru cevap: A

Çözüm: Kutadgu Bilig, Karahanlı döneminde Yusuf Has Hacib tarafından yazılmış siyasetname niteliğinde bir eserdir.

Seçenek analizi: Kaşgarlı Mahmut Dîvânü Lugâti't-Türk'ün, Edip Ahmet Atabetü'l-Hakayık'ın, Ahmet Yesevi Divan-ı Hikmet'in yazarıdır. Ali Şir Nevai Çağatay edebiyatının önde gelen ismidir.

Kritik tuzak: Karahanlı dönemi eserlerinin yazarları sıkça birbirine karıştırılır; eser-yazar eşleştirmesi yapılmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türk kültür ve edebiyat tarihi. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

27. Soru - Türk mimarisi**Doğru cevap: D**

Çözüm: Mimar Sinan, Edirne'deki Selimiye Camii'ni ustalık eseri olarak nitelendirmiştir. Şehzade Camii çiraklık, Süleymaniye Camii kalfalık eseri olarak bilinir.

Seçenek analizi: A ve B, Sinan'ın kariyer evreleriyle ilişkili güçlü çeldiricilerdir. Diğer yapılar da Sinan'la ilişkilidir ancak "ustalık eseri" değildir.

Kritik tuzak: "Kalfalık" ve "ustalık" eserlerinin yerleri karıştırılmamalıdır: Süleymaniye İstanbul'da, Selimiye Edirne'dedir.

Kaynak dayanağı: Türk-İslam sanat tarihi. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

28. Soru - Türkiye akarsuları**Doğru cevap: E**

Çözüm: Kızılırmak, tamamı Türkiye sınırları içinde kalan en uzun akarsudur. Fırat, Dicle ve Aras sınır aşan akarsulardır.

Seçenek analizi: Sakarya bütünüyle Türkiye'dedir ancak Kızılırmak'tan daha kısadır. A-C seçenekleri toplam uzunluklarıyla dikkat çekse de Türkiye dışına çıkar.

Kritik tuzak: "Türkiye'nin en uzun akarsuyu" ifadesi ile "tamamı Türkiye'de olan en uzun akarsu" ayrımı önemlidir.

Kaynak dayanağı: Türkiye fiziki coğrafyası - akarsular. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

29. Soru - Somut olmayan kültürel miras**Doğru cevap: B**

Çözüm: Meddahlık; sözlü anlatım, performans ve usta-çırak aktarımına dayanan yaşayan bir gelenektir ve somut olmayan kültürel miras kapsamındadır.

Seçenek analizi: A, C, D ve E fiziksel varlığı bulunan mimari/arkeolojik miras örnekleridir.

Kritik tuzak: Bir geleneğin sahne, kostüm veya araç kullanması onu somut miras yapmaz; esas olan yaşayan bilgi ve uygulamadır.

Kaynak dayanağı: Türk kültürü ve UNESCO kültürel miras kavramı. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 60 sn

30. Soru - Türk bilim tarihi**Doğru cevap: D**

Çözüm: Ali Kuşçu, Semerkant bilim çevresinden İstanbul'a gelmiş; astronomi ve matematik alanındaki birikimiyle Osmanlı bilim hayatına katkıda bulunmuştur.

Seçenek analizi: Takiyüddin 16. yüzyıl rasathanesiyle, Kâtip Çelebi coğrafya-bibliyografya çalışmalarıyla, Piri Reis denizcilikle, Matrakçı Nasuh tarih ve minyatürle öne çıkar.

Kritik tuzak: Astronomi denince Takiyüddin güçlü bir çeldiricidir; zaman ve Fatih dönemi ayrıntısı Ali Kuşçu'yu gösterir.

Kaynak dayanağı: Türk-İslam bilim tarihi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

31. Soru - Klasik Türk musikisi**Doğru cevap: B**

Çözüm: Bu eserler, klasik Türk musikisinin büyük bestekârlarından Buhurizade Mustafa İtrî ile özdeşleşmiştir.

Seçenek analizi: Diğer isimler de Türk musikisinin önemli bestekârlarıdır; ancak belirtilen iki eser İtrî'ye aittir.

Kritik tuzak: Dini musiki formu görülünce her dinî eser bestekârı düşünülebilir; eser adı-bestekâr eşleştirmesi belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: Türk müzik kültürü. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 75 sn

32. Soru - Eski Türk yazıtları**Doğru cevap: C**

Çözüm: Orhun Yazıtları Göktürk alfabesiyle yazılmıştır ve Türk devlet geleneği, kağan-halk ilişkisi, tarih bilinci ve öğütler hakkında önemli bilgiler verir.

Seçenek analizi: A, D ve E dönem/alfabe/tür bakımından yanlıştır. B metinlerin kapsamını aşırı daraltır.

Kritik tuzak: Yazıtların yalnızca dil tarihi açısından önemli olduğu düşünülmemelidir; siyasi ve toplumsal içerikleri de zengindir.

Kaynak dayanağı: Türk tarihi ve dil kültürü. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

33. Soru - Türkiye deltaları**Doğru cevap: A**

Çözüm: Kızılırmak Bafra Deltası'nı oluşturur. Yeşilirmak Çarşamba'yı, Seyhan-Ceyhan Çukurova'yı, Gediz Menemen'i, Göksu Silifke'yi oluşturur.

Seçenek analizi: B-E seçenekleri gerçek delta ovalarıdır; çeldirici gücü akarsu-delta eşleştirmesinden gelir.

Kritik tuzak: Karadeniz'de Bafra-Kızılırmak ve Çarşamba-Yeşilirmak eşleştirmeleri sıklıkla karıştırılır.

Kaynak dayanağı: Türkiye fiziki coğrafyası - delta ovaları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 55 sn

34. Soru - Türk gezi edebiyatı**Doğru cevap: E**

Çözüm: Seyahatnâme, Evliya Çelebi'nin uzun gezileri boyunca edindiği gözlem ve anlatıları içeren temel eserdir.

Seçenek analizi: Kâtip Çelebi coğrafya ve bibliyografya, Naima ve Peçevi tarihçilik, Koçi Bey ise risaleleriyle tanınır.

Kritik tuzak: "Coğrafya" vurgusu Kâtip Çelebi'ye yöneltebilir; ancak eser adı açıkça Evliya Çelebi'yi gösterir.

Kaynak dayanağı: Türk kültür ve edebiyat tarihi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 60 sn

35. Soru - İslam bilim tarihi**Doğru cevap: C****Çözüm:** El-Kanun fi't-Tıb, İbn Sina'nın tıp alanındaki en etkili eserlerinden biridir.**Seçenek analizi:** Farabi felsefe ve mantık, Biruni astronomi/coğrafya, Harezmi matematik, İbn Haldun tarih ve toplum düşüncesiyle öne çıkar.**Kritik tuzak:** Bilginlerin çok yönlü oluşu çeldiricileri güçlendirir; eser adı doğrudan eşleştirilmelidir.*Kaynak dayanağı: İslam bilim ve kültür tarihi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 55 sn***36. Soru - Geleneksel Türk süsleme sanatları****Doğru cevap: D****Çözüm:** Tezhip, özellikle yazma eserlerde sayfa, başlık ve kenarların altın ve renkli motiflerle süslenmesidir.**Seçenek analizi:** Ebru kâğıt yüzeyinde renk desenleri, hat güzel yazı, minyatür tasvir, çini ise pişmiş seramik yüzey süslemesidir.**Kritik tuzak:** Minyatür de yazma eserlerde bulunabilir; ancak soru tasvirden değil, altınlı bezemeden söz etmektedir.*Kaynak dayanağı: Türk süsleme sanatları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 60 sn*

37. Soru - Türkiye boğazları**Doğru cevap: A**

Çözüm: İstanbul Boğazı Karadeniz'i Marmara Denizi'ne bağlar. Marmara ile Ege arasındaki bağlantı Çanakkale Boğazı üzerinden kurulur.

Seçenek analizi: B Çanakkale Boğazı'nın işlevini çağırıştırır; diğer seçenekler doğrudan bağlantı değildir.

Kritik tuzak: Türk Boğazları sistemi iki farklı boğazdan oluşur; İstanbul ve Çanakkale'nin bağladığı denizler ayrılmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türkiye coğrafyası - boğazlar. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 40 sn

38. Soru - Arkeolojik miras**Doğru cevap: B**

Çözüm: Göbeklitepe, Şanlıurfa il sınırları içinde yer alan önemli bir Neolitik dönem arkeolojik alanıdır.

Seçenek analizi: Diğer iller de Güneydoğu Anadolu'nun önemli kültür merkezleridir; ancak Göbeklitepe Şanlıurfa'dadır.

Kritik tuzak: Bölgesel yakınlık nedeniyle çevre iller güçlü çeldiricidir; yer adı-il eşleştirmesi gerekir.

Kaynak dayanağı: Türkiye kültürel mirası ve arkeoloji. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 50 sn

39. Soru - Türkiye iklimi**Doğru cevap: E**

Çözüm: Denizden gelen nemli hava, kıyıya paralel uzanan yüksek dağların yamaçlarında yükselip soğur ve orografik yağış oluşturur.

Seçenek analizi: A-C-D bölgenin iklim özellikleriyle uyuşmaz. E, hem nem kaynağını hem yükselme mekanizmasını açıklar.

Kritik tuzak: Sadece “denize yakınlık” demek yeterli değildir; yüksek yağış için nemli havanın yükselmeye zorlanması belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: Türkiye iklimi - orografik yağış. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 85 sn

40. Soru - Karahanlı dönemi eserleri**Doğru cevap: D**

Çözüm: Atabetü'l-Hakayık, Edip Ahmet Yükneki tarafından yazılmış didaktik nitelikli bir Karahanlı dönemi eseridir.

Seçenek analizi: Ahmet Yesevi Divan-ı Hikmet, Kaşgarlı Mahmut Dîvânu Lugâti't-Türk, Yusuf Has Hacib Kutadgu Bilig ile tanınır. Ali Şir Nevai daha sonraki Çağatay edebiyatındadır.

Kritik tuzak: Karahanlı dönemi dört temel eserin yazarları birlikte çalışılmalıdır.

Kaynak dayanağı: Türk dili ve edebiyat tarihi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 55 sn

Mevzuat

16 SORU
(41-56)

41. Soru - 1982 Anayasası: egemenlik

Doğru cevap: A

Çözüm: Anayasa'nın 6. maddesine göre egemenlik kayıtsız şartsız Milletindir; Türk Milleti egemenliğini Anayasa'nın koyduğu esaslara göre yetkili organları eliyle kullanır.

Seçenek analizi: B ve E egemenliği tek organa verir. C egemenliğin devredilemezliğiyle çelişir. D, devlet yetkisinin kaynağını yalnız kanuna indirger; Anayasa'dan kaynaklanma esastır.

Kritik tuzak: "Yetkili organlar eliyle kullanma", egemenliğin bu organlara ait olduğu anlamına gelmez; egemenliğin sahibi millettir.

Kaynak dayanağı: T.C. Anayasası md. 6. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 55 sn

42. Soru - 1982 Anayasası: eğitim hakkı

Doğru cevap: C

Çözüm: Anayasa'nın 42. maddesi ilköğretimin kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğunu düzenler.

Seçenek analizi: A ve E hakkı daraltır. B zorunluluk kuralına, D ise devletin gözetim ve denetimi ilkesine aykırıdır.

Kritik tuzak: "Parasızlık" hükmü bütün eğitim kademelerine değil, devlet okullarındaki ilköğretime ilişkindir.

Kaynak dayanağı: T.C. Anayasası md. 42. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

43. Soru - 1982 Anayasası: eşitlik**Doğru cevap: E**

Çözüm: Anayasa md. 10, kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunu ve devletin bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü bulunduğunu belirtir.

Seçenek analizi: A ilkeyi daraltır. B devletin yükümlülüğünü reddeder. C özel önlemlerin eşitliğe aykırı sayılmayacağı kuralıyla çelişir. D mutlak biçimsel eşitlik yorumudur.

Kritik tuzak: Eşitlik, her durumda herkese aynı işlem yapılması değil; ilgili farklılıkların nesnel ve haklı nedenlerle gözetilebilmesidir.

Kaynak dayanağı: T.C. Anayasası md. 10. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

44. Soru - 657 sayılı Kanun: temel ilkeler**Doğru cevap: B**

Çözüm: 657 sayılı Kanun'un temel ilkeleri sınıflandırma, kariyer ve liyakattir.

Seçenek analizi: Diğer üçlüler yönetim veya eğitim ilkeleriyle ilişkilendirilebilse de 657'nin md. 3'teki özel üçlüsü değildir.

Kritik tuzak: "Liyakat" bilinen bir ilke olsa da diğer iki kavramla birlikte doğru üçlü aranmalıdır.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu md. 3. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

45. Soru - 657 sayılı Kanun: yasaklar ve haklar**Doğru cevap: D**

Çözüm: Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertiplemeleri, ilan etmeleri ve greve katılmaları yasaktır.

Seçenek analizi: A, B ve C genel haklar arasında düzenlenir. E, ilgili mevzuat çerçevesinde sendikal hak kapsamındadır.

Kritik tuzak: Sendika hakkı ile grev hakkı aynı kabul edilmemelidir; kamu görevlileri bakımından hukuki rejimleri farklıdır.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu - genel haklar ve grev yasağı. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 65 sn

46. Soru - 657 sayılı Kanun: disiplin cezaları**Doğru cevap: C**

Çözüm: Kanundaki sıralama uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarmadır.

Seçenek analizi: Diğer seçenekler ceza türlerinin yerini değiştirir. Özellikle aylıktan kesme ile kademe ilerlemesinin durdurulması sırası ayırt edilmelidir.

Kritik tuzak: Ceza adlarını bilmek kadar ağırlık sırasını doğru kurmak gerekir.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu md. 125. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

47. Soru - 657 sayılı Kanun: çekilme**Doğru cevap: B****Çözüm:** Memurun kanunda belirtilen usul çerçevesinde görevi kendi isteğiyle bırakması çekilme hakkıdır.**Seçenek analizi:** A geçici olarak görevden ayrılmadır. C-D-E memurun korunmasına ilişkin farklı güvencelerdir.**Kritik tuzak:** Günlük dilde “istifa” dense de 657’de teknik kavram “çekilme”dir.*Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu - çekilme hakkı. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 55 sn***48. Soru - 1739 sayılı Kanun: yöneltme****Doğru cevap: A****Çözüm:** Yöneltme ilkesi, bireylerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda eğitim programlarına ve alanlara yönlendirilmesini öngörür.**Seçenek analizi:** B kız ve erkeklerin birlikte eğitimi, C bilimsel esaslar, D kalkınma ve eğitim planları, E hayat boyu eğitimle ilgilidir.**Kritik tuzak:** Rehberlik hizmeti bir araçtır; sorulan, bu hizmetin dayandığı millî eğitim ilkesidir.*Kaynak dayanağı: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - yöneltme ilkesi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn*

49. Soru - 1739 sayılı Kanun: genellik ve eşitlik**Doğru cevap: E**

Çözüm: Kanundaki “genellik ve eşitlik” ilkesi eğitim kurumlarının herkese açık olmasını ve imtiyaz tanınmamasını ifade eder.

Seçenek analizi: D, maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilere destek gibi erişim fırsatlarıyla yakından ilgilidir; stemdeki ifade ise doğrudan genellik ve eşitlik tanımıdır.

Kritik tuzak: “Eşitlik” kelimesi seçenek D’ye çekebilir; kanundaki özel madde diline dikkat edilmelidir.

Kaynak dayanağı: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - genellik ve eşitlik. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn

50. Soru - 1739 sayılı Kanun: öğretmenlik mesleği**Doğru cevap: D**

Çözüm: Kanun, öğretmenliği devletin eğitim, öğretim ve ilgili yönetim görevlerini üstlenen özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlar.

Seçenek analizi: A, B, C ve E öğretmenlik mesleğinin kapsamını ya daraltır ya da hukuki niteliğini yanlış ifade eder.

Kritik tuzak: Tanım yalnız sınıf içi öğretimi değil, eğitim ve ilgili yönetim görevlerini de kapsar.

Kaynak dayanağı: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu md. 43. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 65 sn

51. Soru - 222 sayılı Kanun: ilköğretim**Doğru cevap: A**

Çözüm: İlköğretim zorunludur ve devlet okullarında parasız yürütülür. Bu ilke hem Anayasa'da hem ilgili eğitim mevzuatında temel güvence olarak yer alır.

Seçenek analizi: B-D zorunluluğu daraltır veya kaldırır. C parasızlık ilkesine, E devletin eğitim sorumluluğuna aykırıdır.

Kritik tuzak: Özel okulların varlığı, devlet okullarındaki parasızlık ve zorunluluk ilkesini ortadan kaldırmaz.

Kaynak dayanağı: 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu; T.C. Anayasası md. 42. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 50 sn

52. Soru - 4982 sayılı Kanun: bilgi edinme**Doğru cevap: B**

Çözüm: Bilgi edinme hakkı, kurumun mevcut bilgi ve belgelerine erişimi sağlar; kurumu başvuru sahibi için yeni ve özel bir araştırma veya analiz üretmeye zorlamaz.

Seçenek analizi: A hakkı sınırsızlaştırır. C hak sahipliğini yanlış daraltır. D tüm verileri gizli sayar. E başvuru usulünü yanlış ifade eder.

Kritik tuzak: "Veri istemek" ile "kuruma yeni bir araştırma/analiz yaptırmak" ayrılmalıdır; mevcut belgeye erişim esastır.

Kaynak dayanağı: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu - istenecek bilgi veya belgenin niteliği. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 110 sn

53. Soru - 1 sayılı CBK: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü**Doğru cevap: C**

Çözüm: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, okul öncesi ve ilköğretim kademelerine ilişkin politika, program, materyal ve uygulama çalışmalarını yürütür.

Seçenek analizi: A-B yükseköğretim alanına, D dışişleri teşkilatına, E genel mesleki yeterlilik sistemine ilişkindir.

Kritik tuzak: “Temel eğitim” ifadesi yükseköğretimdeki temel derslerle karıştırılmamalıdır; okul öncesi ve ilköğretim kademelerini ifade eder.

Kaynak dayanağı: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında CBK - MEB hizmet birimleri. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 85 sn

54. Soru - 1 sayılı CBK: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri**Doğru cevap: E**

Çözüm: Bu görevler Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün uzmanlık alanındadır.

Seçenek analizi: A yetişkin ve yaygın eğitim, B ortaöğretim, C lojistik/ıdarî destek, D eğitim teknolojileri alanında çalışır.

Kritik tuzak: Kaynaştırma bir okul kademesi uygulaması olsa da merkezî politika ve rehberlik görevi ilgili özel eğitim birimine aittir.

Kaynak dayanağı: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında CBK - MEB hizmet birimleri. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

55. Soru - 5018 sayılı Kanun: iç kontrol**Doğru cevap: D**

Çözüm: İç kontrol; idarenin amaçlarına, mevzuata uygunluğa, kaynakların korunmasına ve güvenilir bilgiye ilişkin makul güvence sağlayan organizasyon, yöntem ve süreçler bütünüdür.

Seçenek analizi: A dış denetimle karıştırır. B kapsamı daraltır. C “makul güvence” yerine mutlak garanti ileri sürer. E bütçe hazırlama aşamasıdır.

Kritik tuzak: İç kontrolün amacı sıfır risk garantisi vermek değil, riskleri yöneterek makul güvence sağlamaktır.

Kaynak dayanağı: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu - iç kontrol. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 110 sn

56. Soru - 1982 Anayasası: kamu hizmeti görevlileri**Doğru cevap: C**

Çözüm: Anayasa md. 128, genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu görevlerinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmesini öngörür.

Seçenek analizi: A, B, D ve E bu görevi tek ve yanlış bir gruba özgüler.

Kritik tuzak: “Diğer kamu görevlileri” ifadesi unutulmamalıdır; hüküm yalnız memurları saymaz.

Kaynak dayanağı: T.C. Anayasası md. 128. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 80 sn

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

12 SORU
(57-68)

57. Soru - Amasya Genelgesi

Doğru cevap: B

Çözüm: Kurtuluşun kaynağını milletin iradesi ve kararında gören ifade, millî egemenlik anlayışının temelini oluşturur.

Seçenek analizi: A ve C dış/hanedan merkezli otoriteyi, D bölgeselliği, E ise pasifliği ifade eder.

Kritik tuzak: Belge henüz cumhuriyet ilanı değildir; ancak egemenliğin millete dayanacağı düşüncesini açıkça taşır.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele hazırlık dönemi - Amasya Genelgesi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 65 sn

58. Soru - Erzurum Kongresi

Doğru cevap: E

Çözüm: Katılımcı çevresi bölgesel olsa da alınan kararlar bütün vatani ve bağımsızlığı ilgilendirdiği için ulusal niteliktedir.

Seçenek analizi: A-D kongrenin kararlarıyla bağdaşmaz. Özellikle manda ve himayenin reddi bağımsızlık vurgusudur.

Kritik tuzak: “Bölgesel kongre” ifadesi kararların da yalnız bölgeyi ilgilendirdiği anlamına gelmez.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele kongreler dönemi - Erzurum Kongresi. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 85 sn

59. Soru - Sivas Kongresi**Doğru cevap: A**

Çözüm: Sivas Kongresi'nde bütün millî cemiyetler tek çatı altında birleştirilerek mücadelede örgütsel birlik sağlanmıştır.

Seçenek analizi: Erzurum Kongresi önemli bir hazırlık aşamasıdır; Balıkesir ve Alaşehir Batı Anadolu direnişiyle, Pozantı Güney Cephesiyle ilişkilidir.

Kritik tuzak: "İlk kez millî kararlar" ile "cemiyetlerin tek çatı altında birleşmesi" farklı kongre özellikleridir.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Sivas Kongresi. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

60. Soru - Misak-ı Millî**Doğru cevap: D**

Çözüm: Misak-ı Millî, 1920'de İstanbul'da toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından kabul edilmiştir.

Seçenek analizi: A kararların hazırlık sürecinde etkili olsa da kabul eden organ değildir. C zaman bakımından yanlıştır; B ve E ilgili karar organı değildir.

Kritik tuzak: Misak-ı Millî'nin TBMM'den önce kabul edildiği kronoloji unutulmamalıdır.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Son Osmanlı Mebusan Meclisi ve Misak-ı Millî. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 55 sn

61. Soru - TBMM'nin açılması**Doğru cevap: C**

Çözüm: Meclisin üzerinde başka bir güç tanınmaması, egemenliğin millet adına TBMM tarafından kullanılacağı anlayışını yansıtır.

Seçenek analizi: A, B, D ve E TBMM'nin kurucu ve egemenlik kullanan niteliğiyle çelişir.

Kritik tuzak: Güçler birliği uygulaması ile millî egemenlik ilkesi aynı şey değildir; stem doğrudan üstün otoritenin Meclis olmasına odaklanır.

Kaynak dayanağı: TBMM'nin açılması ve millî egemenlik. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

62. Soru - Gümrü Antlaşması**Doğru cevap: B**

Çözüm: Gümrü Antlaşması, Doğu Cephesi başarısından sonra Ermenistan ile imzalanmış ve TBMM Hükûmetinin ilk uluslararası antlaşması olmuştur.

Seçenek analizi: Moskova, Ankara ve Kars daha sonra; Lozan ise savaşın sonunda imzalanmıştır.

Kritik tuzak: “İlk siyasi başarı” ve “ilk uluslararası antlaşma” türü ifadeler kronolojik olarak karıştırılmamalıdır.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Doğu Cephesi ve Gümrü Antlaşması. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 45 sn

63. Soru - Londra Konferansı**Doğru cevap: E**

Çözüm: TBMM'nin konferansa doğrudan davet edilmesi, İtilaf Devletlerinin Ankara Hükûmetini yok saymadığını ve siyasi muhatap olarak görmeye başladığını gösterir.

Seçenek analizi: A ve D doğru değildir; TBMM Sevr'i reddetmiştir. B ve C konferansın sonucu değildir.

Kritik tuzak: Davet edilmek tam hukuki tanınma ile aynı değildir; ancak uluslararası muhataplık bakımından önemli bir adımdır.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Londra Konferansı. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 95 sn

64. Soru - Sakarya Meydan Muharebesi sonrası diplomasi**Doğru cevap: A**

Çözüm: Sakarya Zaferi sonrasında doğuda Kars Antlaşması, Fransa ile Ankara Antlaşması imzalanmış; TBMM'nin diplomatik konumu güçlenmiştir.

Seçenek analizi: B Millî Mücadele aleyhine ve daha önceki gelişmelerdir. C daha sonraki iç siyasi gelişmelerdir. D-E Sakarya'dan öncedir.

Kritik tuzak: Soru "sonra gerçekleşen her olay"ı değil, zaferin diplomatik saygınlığa etkisini gösteren olayları ister.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Sakarya Zaferi ve diplomatik sonuçları. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 100 sn

65. Soru - Mudanya Ateşkes Antlaşması**Doğru cevap: D**

Çözüm: Büyük Taarruz'un askerî başarısı, Mudanya'da Doğu Trakya'nın çatışmasız teslimi gibi diplomatik bir sonuca dönüşmüştür.

Seçenek analizi: A ve E yanlıştır. B ve C Lozan görüşmeleriyle ilişkilidir; Mudanya nihai barış antlaşması değildir.

Kritik tuzak: Ateşkes antlaşması ile barış antlaşmasının çözdüğü konular ayrılmalıdır.

Kaynak dayanağı: Millî Mücadele - Mudanya Ateşkes Antlaşması. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

66. Soru - Lozan Barış Antlaşması**Doğru cevap: C**

Çözüm: Kapitülasyonlar yabancılara ekonomik ve hukuki ayrıcalıklar sağlıyordu. Kaldırılmaları tam bağımsızlık anlayışının ekonomik ve hukuki boyutunu güçlendirdi.

Seçenek analizi: A ve D bağımsızlıkla çelişir. B konuyla ilgisizdir. E, borçların paylaşımı meselesini yanlış ve mutlak biçimde ifade eder.

Kritik tuzak: Kapitülasyonlar yalnız ekonomik ayrıcalık değildir; yargısal/hukuki boyutu da vardır.

Kaynak dayanağı: Lozan Barış Antlaşması ve tam bağımsızlık. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

67. Soru - Tevhid-i Tedrisat Kanunu**Doğru cevap: B**

Çözüm: Tevhid-i Tedrisat, farklı eğitim kurumlarını Millî Eğitim Bakanlığı çatısı altında birleştirerek eğitimde birlik ve merkezî koordinasyon sağlamayı amaçladı.

Seçenek analizi: A, C, D ve E kanunun temel amacı değildir ve aşırı/yanlış sonuçlar ileri sürer.

Kritik tuzak: “Birlik” kavramı bütün okul türlerinin aynı dersleri vermesi değil, eğitim yönetiminin ortak bir millî çerçevede toplanmasıdır.

Kaynak dayanağı: Cumhuriyet dönemi eğitim inkılapları - Tevhid-i Tedrisat. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn

68. Soru - Atatürk ilkeleri: devletçilik**Doğru cevap: E**

Çözüm: Türk devletçiliği, özel girişimi dışlamadan ekonomik kalkınmada devletin düzenleyici ve yatırımcı rol üstlenmesini ifade eder.

Seçenek analizi: A yönetim biçimi, B millî birlik, C ayrıcalıksız toplum, D din-devlet işlerinin ayrılığıyla ilgilidir.

Kritik tuzak: Devletçilik, bütün üretim araçlarının devletleştirilmesi anlamına gelen katı kolektivizm değildir.

Kaynak dayanağı: Atatürk ilkeleri - devletçilik. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

Eğitim Bilimleri

12 SORU
(69-80)

69. Soru - Ölçme ve değerlendirme: geçerlik

Doğru cevap: A

Çözüm: Test tutarlı sonuç verdiği için güvenilirliği yüksek olabilir; fakat hedeflenen özelliği ölçmeyen maddeler geçerliği düşürür.

Seçenek analizi: B senaryoda güçlüdür. C uygulama kolaylığı, D puanlayıcı etkisi, E ölçme biriminin inceliğiyle ilgilidir.

Kritik tuzak: Güvenirlik, geçerlik için gerekli olabilir ama yeterli değildir; tutarlı biçimde yanlış özellik de ölçülebilir.

Kaynak dayanağı: Eğitimde ölçme ve değerlendirme - geçerlik/güvenirlik. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

70. Soru - Öğrenme kuramları: yapılandırmacılık

Doğru cevap: D

Çözüm: Ön bilgiye dayalı aktif anlam oluşturma, gerçek problem, çoklu bakış ve gerekçelendirme yapılandırmacı yaklaşımın özellikleridir.

Seçenek analizi: A-B uyarıcı-tepki ve küçük adımlı öğretime, C ek zaman/düzeltemeye, E mekanik tekrara vurgu yapar.

Kritik tuzak: Öğrencinin etkin olması tek başına yapılandırmacılık değildir; bilgiyi ön bilgileriyle ilişkilendirerek anlamlandırması belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: Öğrenme-öğretme kuramları - yapılandırmacılık. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn

71. Soru - Program geliştirme: içerik düzenleme**Doğru cevap: C****Çözüm:** Konuların ardışık ön koşul ilişkisiyle bir kez ele alınarak ilerlemesi doğrusal içerik düzenlemesidir.**Seçenek analizi:** A konulara giderek derinleşen tekrarlarla döner. B ortak çekirdek etrafında, D problem/proje ağıyla, E bağımsız öğrenme birimleriyle örgütlenir.**Kritik tuzak:** “Basitten karmaşığa” sarmalda da görülebilir; ayırt edici özellik sistematik geri dönüşün bulunmamasıdır.*Kaynak dayanağı: Program geliştirme - içerik düzenleme yaklaşımları. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 95 sn***72. Soru - Sınıf yönetimi: önlemsel model****Doğru cevap: B****Çözüm:** Sorun ortaya çıkmadan ortamı, rutinleri ve beklentileri düzenleyerek riskleri azaltma önlemsel sınıf yönetimidir.**Seçenek analizi:** A ve E sorun sonrası müdahaleye ağırlık verir. C gelişim özelliklerini, D farklı modellerin birlikte kullanımını vurgular.**Kritik tuzak:** Kuralların bulunması tek başına önlemsel modeli göstermez; kuralların sorunları oluşmadan önleyici biçimde yapılandırılması önemlidir.*Kaynak dayanağı: Sınıf yönetimi modelleri. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 75 sn*

73. Soru - Eğitim yönetimi: dönüşümcü liderlik**Doğru cevap: E****Çözüm:** Ortak vizyon, ilham verme, zihinsel uyarım ve bireysel ilgi dönüşümcü liderliğin temel boyutlarıdır.**Seçenek analizi:** C ödül-performans değişimine dayanır. A-B kural/otoriteyi, D müdahalesizliği öne çıkarır.**Kritik tuzak:** Yenilikçi olmak tek başına dönüşümcü liderlik değildir; izleyenlerin amaç ve motivasyonunda dönüşüm oluşturma önemlidir.*Kaynak dayanağı: Eğitim yönetimi - liderlik kuramları. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn***74. Soru - Motivasyon: çift faktör kuramı****Doğru cevap: A****Çözüm:** Başarı, tanınma, sorumluluk, ilerleme ve gelişme gibi işin içeriğine bağlı unsurlar Herzberg'e göre güdüleyici faktörlerdir.**Seçenek analizi:** B ücret, çalışma koşulları ve politika gibi doyumsuzluğu önleyen çevresel unsurlardır. C-D-E farklı kuramsal çerçevelere aittir.**Kritik tuzak:** Hijyen faktörlerinin iyileştirilmesi doyumsuzluğu azaltır; kalıcı içsel motivasyonu tek başına garanti etmez.*Kaynak dayanağı: Örgütsel davranış ve motivasyon - Herzberg. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 85 sn*

75. Soru - Etik kuramlar: sonuççuluk**Doğru cevap: D**

Çözüm: Eylemin ahlaki değerini sonuçları ve toplam yarar üzerinden değerlendirme sonuççu, özel olarak faydacı etik yaklaşımına uygundur.

Seçenek analizi: B ödev ve evrensel kurala, A karakter erdemlerine, C sezgiye, E örnek olay benzerliklerine dayanır.

Kritik tuzak: “Çoğunluğun yararı” adalet veya hak ihlallerini otomatik olarak meşrulaştırmaz; soru yalnız kararın dayandığı kuramı sorar.

Kaynak dayanağı: Eğitim yönetiminde etik kuramlar. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 95 sn

76. Soru - Örgütsel öğrenme**Doğru cevap: C**

Çözüm: Deneyimlerden sistematik ders çıkarma, bilgiyi paylaşma ve süreçleri bu bilgiyle değiştirme örgütsel öğrenmedir.

Seçenek analizi: A bilgi ve görüşlerin saklanması, B olumsuz inanç/tutum, D beklentiler arası uyumsuzluk, E karar yetkisinin üstte toplanmasıdır.

Kritik tuzak: Bireylerin tek tek öğrenmesi yeterli değildir; bilginin örgütsel süreç ve hafızaya dönüşmesi gerekir.

Kaynak dayanağı: Eğitim yönetimi - örgütsel öğrenme. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 80 sn

77. Soru - İstatistik: merkezi eğilim**Doğru cevap: B**

Çözüm: Medyan, sıralamadaki ortanca değere dayandığı için aşırı uç değerlerden aritmetik ortalamaya göre çok daha az etkilenir.

Seçenek analizi: A uç değerden güçlü biçimde etkilenir. C-D-E merkezi eğilim ölçüsü değildir ve uç değere duyarlıdır.

Kritik tuzak: Soru “en uygun başarı ölçüsü” değil, hatalı uç değerden en az etkilenen merkezi eğilim ölçüsünü sorar.

Kaynak dayanağı: Eğitimde ölçme - betimsel istatistikler. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 85 sn

78. Soru - Madde analizi: ayırt edicilik**Doğru cevap: E**

Çözüm: Üst grubun doğru cevaplama oranının alt gruptan belirgin biçimde yüksek olması, maddenin başarılı ve başarısız öğrencileri iyi ayırdığını gösterir.

Seçenek analizi: A ters durumu ifade eder. B-C verilen farkla bağdaşmaz. D yalnız grup performansından kesin olarak çıkarılamaz.

Kritik tuzak: Madde gücü ile ayırt edicilik aynı değildir; bir madde orta güçlükte ve yüksek ayırt edicilikte olabilir.

Kaynak dayanağı: Eğitimde ölçme - madde ayırt ediciliği. | Zorluk: Zor | Önerilen süre: 90 sn

79. Soru - Rehberlik: gelişimsel yaklaşım**Doğru cevap: A**

Çözüm: Tüm öğrencilere yönelik, gelişim dönemlerine göre düzenlenen, önleyici ve süreklilik gösteren hizmetler gelişimsel rehberlik anlayışını yansıtır.

Seçenek analizi: B-C yalnız sorun ortaya çıktıktan sonraki müdahaleye, D-E rehberliğin gelişim amacından farklı işlevlere dayanır.

Kritik tuzak: Gelişimsel rehberlik sorunları yok saymaz; sorun öncesi beceri kazandırmayı ve tüm öğrencilerin gelişimini merkeze alır.

Kaynak dayanağı: Rehberlik ve psikolojik danışma - gelişimsel yaklaşım. | Zorluk: Kolay | Önerilen süre: 60 sn

80. Soru - Öğrenmenin transferi**Doğru cevap: D**

Çözüm: Önceden öğrenilen bir bilgi veya becerinin yeni bir durumda öğrenmeyi ya da problem çözmeyi kolaylaştırması olumlu transferdir.

Seçenek analizi: A önceki öğrenmenin yeni performansı zorlaştırmasıdır. B unutma/karışma etkisi, C pekiştirilmeden edinilip sonradan ortaya çıkan öğrenme, E koşullu tepkinin azalmasıdır.

Kritik tuzak: Bilginin “günlük hayatta kullanılması” tek başına transfer değildir; önceki öğrenmenin yeni görevde işlevsel olarak kullanılması gerekir.

Kaynak dayanağı: Öğrenme psikolojisi - transfer. | Zorluk: Orta | Önerilen süre: 70 sn